

§ 1396 obč. zák. V souzeném případě bylo podle zjištění nižších soudů ředitelství státních drah oznámeno jen, že Jan B. vyslovil souhlas s tím, aby ředitelství vyplácelo žalobkyni z jeho pensijních požitků částku 600 Kč měsíčně v případě jeho odchodu ze společné domácnosti až do rozvodu. Tímto projevem souhlasu k dočasné výplatě pensijních požitků žalobkyni nepřestal Jan B. býti věřitelem žalovaného státu v příčině svých nároků na vyplácení pense, aniž se žalobkyně stala novou věřitelkou na jeho místě, jak předpokládá § 1392 obč. zák. Spíše lze v něm spatřovati pouhé odvolatelné z m o c n ě n í ž a l o b k y n ě, by si část pense Jana B-a jeho jménem vybírala. Byl-li později Janem B-em odvolán jeho souhlas k další výplatě části jeho pensijních požitků žalobkyni, pozbylo tím platnosti její zmocnění, by si vybírala peníze jeho jménem. Že pro rozhodnutí sporu nemá významu, pojmenovalo-li ředitelství státních drah ve svém dopise ze dne 19. března 1930 prohlášení Jana B-a »dobrovolnou cesí«, vyložil správně již odvolací soud.

Čís. 13475.

Kdo byl ustanoven společníkem veřejné obchodní společnosti se souhlasem ostatních společníků za zmocněnce k hájení jeho práv a k výkonu jeho povinností s právem, aby si vybral měsíčně na srážku z podílu zmocnítele na budoucím zisku ze společenské pokladny určitou částku, nebyl ve služebním poměru u veřejné obchodní společnosti, třebaže věnoval podniku více práce a času, než zmocnitel byl podle smlouvy povinen, a nahradil úřednickou sílu a třebaže zálohy na podíl z budoucího zisku byly vybrány, ač společnost po léta neměla zisku.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1934, Rv I 159/34.)

V konkursu firmy S. a spol. přihlásil Oto W. pohledávku »na služném« do I. třídy konkursních pohledávek. Pohledávka byla správcem konkursní podstaty popřena co do pravosti i co do pořadí, pročez byl žalobce poukázán na pořad práva. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se Oto W. na správci konkursní podstaty firmy S. a spol., by bylo zjištěno, že žalobci přísluší za konkursní podstatou firmy S. a spol. pohledávka služného ve výši 4.389 Kč v I. třídě pohledávek věřitelů. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů :

Nižší soudy zjistily, že otec žalobcův Josef W. vstoupil jako společník do firmy S. a spol. a že ustanovil se souhlasem ostatních společníků svého syna Ottu K-a (žalobce) za zmocněnce k hájení jeho práv a k výkonu jeho povinností, dále, že Josefu W-ovi jako ostatním společníkům bylo vyhrazeno právo, by vybral měsíčně na srážkách budoucího zisku ze společenské pokladny částku 1.600 Kč, a že žalobce byl zmocněn tuto částku dáti si vypláceti za Josefa W-a. Dále bylo zjištěno, že později za souhlasu všech společníků Josef W. postoupil svůj společenský podíl se všemi právy a povinnostmi Valerii W-ové, jež se

stala veřejnou společnicí jmenované firmy a dala se za souhlasu společníků rovněž zastupovati žalobcem ve svých společenských právech a povinnostech. Jest tedy opodstatněn právní závěr odvolacího soudu, že, byl-li žalobce činným v podniku úpadkyně, vykonával jen práva a povinnosti příslušející společníkům podle společenské smlouvy, po případě podle obchodního zákona (čl. 102, 105, 108/2 obch. zák.), že však nebyl ve služebním poměru u firmy (úpadkyně). Nesejde tedy na tom, že žalobce věnoval podniku více práce a času, než podle smlouvy byl povinen Josef W., pokud se týče Valerie W-ová, a že pracoval v podniku denně a nahradil prý úřednickou sílu. Byliť společníci již podle smlouvy povinni »veškeré své síly dáti do služeb podniku« a i podle zákona je společníkům předepsáno, by se činně zúčastnili na provozu obchodů (čl. 102), nestanoví-li společenská smlouva nic jiného, a vždy jsou jim vyhrazena dalekosáhlá kontrolní práva (čl. 105). Nelze tedy z činnosti žalobcovy v podniku vyvozovati, že došlo k uzavření služební smlouvy mlčky, byl-li, jak zjištěno, tam jen činný jako zástupce jednoho společníka. Správně vystihl též odvolací soud, že k takovému závěru neopravňuje ani skutečnost, že žalobci byla firmou dána plná moc, ani způsob zaknihování částek, vybraných měsíčně společníky a též žalobcem na kontě platů a služného. Bylo-li ve společenské smlouvě ujednáno, — »že společníci si mohou měsíčně vybírat částky po 1.600 Kč à conto zisku«, — nejde o odměnu za služební úkony, kterou zákon výslovně vylučuje (čl. 93 čís. 3 obch. zák.), a nesejde na tom, že po léta nebylo zisku a že v posledních letech již nemohlo býti počítáno se ziskem, ježto takovým vybráním peněz ze společenské pokladny se nic nemění na právní povaze vybraných částek a na vnitřním poměru společníků navzájem.

Čís. 13476.

Obchodní pomocníci (zákon ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.).

Vrchní číšník, jenž má přijímati platy od hostů a dozíratí na podřízený mu personál a jen v době nutné potřeby též obsluhovati hosty, jest obchodním pomocníkem.

Zaměstnavatel nebyl oprávněn žádati na vrchním číšníku, by se po dobu celého týdne obmezil jen na obsluhu a aby se při tom podrobil doзору jiného zaměstnance.

Učinil-li zaměstnavatel zaměstnanci v tomto směru jen návrh a nepřijal-li ho zaměstnanec, bylo na něm, aby práci, k níž byl zjedнан, nadále konal, pokud se týče k jejímu konání byl ochoten, ale nesměl opustiti práci, aniž svůj důvod oznámil zaměstnavateli.

Nařídil-li však zaměstnavatel zaměstnanci, by konal práce jiného podřízeného druhu, než ke kterým byl podle smlouvy povinen, a trval-li na tom, aby tyto práce konal i v době výpovědní, mohl zaměstnanec takovou změnu služebních úkonů důvodně odmítnouti, aniž by tím zavdal důvod k propuštění.